

**ВПРОВАДЖЕННЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА
РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ
ФОНДІВ**

Агавердієва Халіда Фаїддіновна,
викладач кафедри
управління персоналом та економіки праці
Харківський національний економічний університет
Khalida.79@mail.ru

Сучасні тенденції формування та розвитку соціальної відповідальності, характерні майже для всіх розвинутих країн світового співтовариства, вимагають від компаній публічного представлення інформації не лише економічної, а й соціальної, екологічної, ступеню впливу на розвиток суспільства. При цьому з кожним роком спостерігається стрімке зростання компаній, що наводять свої нефінансові звіти, оскільки вимоги зі сторони стейкхолдерів до діяльності компаній стають все жорсткішими [1].

Актуальність соціальної звітності для сучасних підприємств, як відзначають у своїй роботі О. М. Хамідова та А. Ш. Хамідова «широко розкрита в працях зарубіжних та вітчизняних дослідників. На думку російських експертів соціальна звітність, з одного боку передбачає процедуру надання інформації про соціальну діяльність компанії. З іншого – «має на меті визначити як економічні рішення впливають на соціальну та екологічну ситуацію у регіоні присутності бізнесу». Вітчизняні дослідники Є. Лазоренко та Р. Колишко, розглядають питання соціальної звітності у загальних межах й визначають її як: «віддзеркалення діяльності компанії у сфері корпоративної відповідальності і стійкого розвитку за допомогою систематичної внутрішньої і зовнішньої звітності» [3].

На думку В. Шаповал нефінансові звіти «дають змогу систематизувати діяльність компанії у нефінансовій сфері (соціальні, екологічні, благодійні та інші програми й ініціативи) й поліпшити якість стратегічного й оперативного

управління, що зрештою призводить до підвищення сталості компанії та поліпшення управлінських процесів у ній» [4].

Нефінансові звіти готуються, як правило, відповідно до вимог наступних стандартів: SA 8000, GRI, AA 1000.

У науковій практиці існують різні визначення поняття «нефінансова звітність». Проаналізувавши їх, можна прийти до висновку, що «нефінансова звітність» – це:

- 1) публічні звіти компаній;
- 2) містять інформацію не лише про результати економічної діяльності, але й про соціальні та екологічні показники;
- 3) інструмент інформування стейкхолдерів компанії (акціонерів, співробітників, партнерів, клієнтів і суспільства тощо) про соціально відповідальну діяльність компанії, а саме те, як і якими темпами компанія реалізує закладені у своїх стратегічних планах розвитку цілі щодо економічній стійкості, соціального благополуччя й екологічної стабільності.

Нефінансові звіти, в залежності від цілей компаній і ступеня дотримання ними норм соціальної відповідальності, автор пропонує класифікувати за наступними видами: 1) окремий спеціальний розділ в річному звіті;

<i>Цілі компанії</i> ↑			
Соціальні		<u>Соціальний</u> <u>звіт</u>	<u>Звіт з КСО</u> <i>Звіт</i>
Екологічні		<u>Екологічний</u> <u>звіт</u>	<i>про</i> <i>стійкий</i>
Економічні	<u>Окремий</u> <u>розділ в</u> <u>річному звіті</u>		<i>розвиток</i>
	Низька	Середня	Висока
	<i>Ступінь</i> <i>дотримання</i> <i>норм соціальної</i> <i>відповідальності</i>		

Рис. 1. Види нефінансових звітів з урахуванням цілей компаній і ступеня дотримання ними норм соціальної відповідальності

- 2) соціальний звіт;
- 3) екологічний звіт;
- 4) звіт з корпоративної соціальної відповідальності;
- 5) звіт про стійкий розвиток (рис.1).

Нижче надамо характеристику основним видам нефінансових звітів (табл.1).

Таблиця 1

Характеристика основних видів нефінансових звітів

Назва нефінансового звіту	Його характеристика
Окремий розділ в річному звіті	наводяться окремі соціальні ініціативи компанії
Соціальний звіт	ілюструє соціальні, добродійні та спонсорські проекти компанії; соціальну політику компанії; складається у вільній формі; не відповідає форматом міжнародним стандартам з корпоративної соціальної відповідальності тощо
Екологічний звіт	представляє цілі, завдання, пріоритетні напрямки екологічної політики компанії; система екологічного менеджменту, моніторингу і контролю; вплив на зовнішнє середовище; основні показники та витрати компанії на екологічну сферу; офіційні документи, постанови державних органів і концепції екологічної політики тощо
Звіт з корпоративної соціальної відповідальності	соціальна політика компанії; соціальні та громадські проекти компанії на місцевому, регіональному та національному рівнях; соціальні показники; спонсорство і добродійність тощо
Звіт про стійкий розвиток	корпоративні соціальні, екологічні, економічні принципи та цінності; складається відповідно до міжнародних стандартів з використанням показників результативності Керівництва GRI, стандарту AA 1000; представляє у повному обсязі усі моменти соціальної місії компанії, стратегії, культури, соціальної, економічної та екологічної політики; економічні результати і напрямки майбутнього розвитку; екологічна стійкість виробництва; соціальна політика компанії; соціальні та громадські проекти компанії на місцевому, регіональному та національному рівнях; соціальні показники; спонсорство і добродійність тощо

На даний момент вітчизняні компанії, у тому числі НПФ, мають досить незначний досвід у складанні нефінансової звітності та у тих питаннях, які в них слід освітлювати. Тому кожна компанія, на свою власну думку, складає та публікує один з видів звітів.

Найбільш часто українські підприємства у своїх нефінансових звітах публікують інформацію про наступні аспекти: умови праці та розвиток людського капіталу, збереження довкілля, доброчинність і благодійництво, співпраця з місцевими громадами, доброчинні акції та проекти, благодійної допомоги та проведення соціальних акцій загального спрямування (щодо запобігання поширення хвороб, допомоги дітям-сиротам та ін.) [2].

Важливо зазначити, що, впровадження нефінансової звітності сприяє підвищенню довіри з боку зацікавлених у діяльності НПФ, та будь-якого іншого підприємства, стейкхолдерів. Це відбувається за рахунок розкриття інформації за такими головними напрямками як: економічна стійкість, соціальне благополуччя й екологічна стабільність.

Література

1. Главный аналитический медиа-портал о корпоративной социальной ответственности. – Режим доступа: <http://www.csr-review.net/>
2. Самсонова К.В., Буряк В.О. Нефінансова звітність, її сутність та значення в умовах соціально-орієнтованої економіки [Електронний ресурс].— Режим доступу : <http://intkonf.org/>
3. Хамідова О.М., Хамідова А.Ш. Складання соціальної звітності як важливий етап реалізації соціально-відповідального маркетингу підприємства галузі мінеральних добрив // Экономика Крыма. - № 2(31). – 2010. - С. 222-226.
4. Шаповал В.М. Становлення інституту нефінансової (соціальної) звітності в Україні // Інституціональний вектор економічного розвитку: Збірник наукових праць МІДМУ «КПУ». – Вип. 2(1). – 2009. – С.49–61.